

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS

Agendapunt	
Registratienummer	JAZ-2019-7926
Portefeuillehouder	J. Jongebloed
Griffier	0561-691201

BIJLAGEN

Aantal bijlagen	
Begrotingswijziging	X nee ☐ ja
Stukken ter inzage	X nee ☐ ja

ONDERWERP

Kwaliteitscriteria VTH en Verordening Kwaliteit VTH

REDEN VOORSTEL

- ☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

- de documenten Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil F1 en de VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil F1 voor kennisgeving aan te nemen.
- de Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht gemeente Weststellingwerf vast te stellen;

BIJLAGEN (worden meegezonden)

- (1) Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil
- (2) Kwaliteitscriteria Frysk Peil

TER INZAGE LIGGENDE STUKKEN (leeskamer en op de website)

Nee

STATUS (in te vullen door griffier)

INLEIDING

Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Dit is een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die de gemeenten verplicht om kwaliteitscriteria vast te stellen voor de uitvoering van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Dit zijn criteria voor de opleiding / kennis, ervaring en minimum aantal uren dat aan een taak moet worden besteed om de VTH-taken op een kwalitatief goede manier uit te voeren.

Deze verplichtingen gelden voor de Wabo-taken en daaraan gelieerde wetten (dus niet voor bijvoorbeeld Drank- en horecawet, Bijzondere wetten, APV e.d.). Verder worden in dit verband onder VTH-taken niet alleen de taken van de OWO-VTH afdeling verstaan, maar ook bepaalde ruimtelijke ordeningstaken, planeconomie, groen, ecologie en archeologie; taken dus die bij de drie moederorganisaties liggen.

In Fryslân zijn in opdracht van het provinciaal bestuurlijk VTH-overleg voorstellen ontwikkeld voor het kwaliteitsniveau in Fryslân (gemeenten, provincie, FUMO) door de werkgroep 'Samen zijn wij Kwaliteit'. Daarbij zijn de landelijke (door het Rijk, IPO en VNG) ontwikkelde kwaliteitscriteria voor milieu, bouw, ruimtelijke ordening, monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water (KC2.1) als leidraad gebruikt. Met deze Friese aanpak willen we gezamenlijk, op een verantwoorde, pragmatische en kostenbesparende wijze, invulling geven aan de wettelijke plicht tot kwaliteitsborging. Samenwerking en de Friese schaal en problematiek zijn daarbij het uitgangspunt.

Met de provinciale aanpak is bewust de keuze gemaakt om, voor de hele provincie, de raden en Provinciale Staten voor te stellen één verordening vast te stellen voor zowel de basistaken (uitvoering door de FUMO) als voor de 'thuisstaken' (uitvoering door gemeente). Deze aanpak is duidelijk, geeft een sterk signaal richting het Rijk en vormt een goede basis voor verdere provinciale samenwerking bij de invulling van de VTH-kwaliteitseisen. Eén en ander heeft geresulteerd in het kwaliteitsniveau Frysk Peil F1.

Kwaliteit Frysk Peil F1

Het Frysk Peil is uitgewerkt in een drietal documenten:

- de Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil F1;
- de Kwaliteitscriteria Frysk Peil F1;
- de Friese Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht.

Voor het basistakenpakket (uitvoering door de FUMO) komt het Frysk Peil overeen met de landelijke kwaliteitscriteria. Voor de 'thuisstaken' (uitvoering door gemeente) zijn de landelijke kwaliteitscriteria op een aantal punten bijgesteld, dit met het oog op de Friese schaal en problematiek. Hierbij is gebruik gemaakt van het principe 'comply or explain' dat in de Wet VTH is opgenomen: waar de criteria Frysk Peil F1 afwijken van de landelijke criteria, is dit uitgelegd in het document 'Kaders / Uitgangspunten Frysk Peil F1'. Dit document vormt dan ook de basis en de motivering van de Friese VTH-kwaliteitscriteria en is dus een onlosmakelijk onderdeel van de VTH-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F1.

Een belangrijke Friese aanpassing is het minimum aantal uren dat iemand aan een taak moet besteden. Hierdoor wordt het mogelijk om een medewerker op meerdere deskundigheidsgebieden in te zetten. Verder is er meer tijd genomen om de scholing op aanvullende kennis te organiseren.

Het provinciaal bestuurlijk VTH-overleg heeft op 26 november 2015 ingestemd met de Kwaliteitscriteria en de Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil F1. Op 26 mei 2016 heeft het provinciaal bestuurlijk VTH-overleg ingestemd met de Model Friese Verordening Kwaliteit VTH.

Het vaststellen van de Kaders en Uitgangspunten en Kwaliteitscriteria VTH Frysk Peil F1 is een bevoegdheid van het college, omdat het uitvoerende taken betreft.

Het vaststellen van een Verordening Kwaliteit, waarin het kwaliteitsniveau wordt geborgd, is een bevoegdheid van de raad.

ARGUMENTEN

1. *Met het vaststellen van een Verordening Kwaliteit door de raad wordt tegemoet gekomen aan het Interbestuurlijk Toezicht door de provincie en de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.*
Middels het vaststellen van een Verordening kwaliteit wordt tegemoet gekomen aan het IBT- oordeel van de provincie en de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie over vergunningverlening.
2. *Het vaststellen van een kwaliteitsniveau voor VTH-taken is wettelijk verplicht.*
De Wet VTH verplicht gemeenten en provincies om een kwaliteitsniveau te borgen voor zowel de uitvoering en handhaving van het basistakenpakket (uitvoering door FUMO) als voor de 'thuis taken' (de VTH-taken die de gemeenten blijven uitvoeren).

KANTTEKENINGEN

1. *Kwaliteitsdoelen kunnen in de verordening verder worden uitgewerkt.*
Het uitwerken van kwaliteitsdoelen en het opnemen van kwaliteitsdoelen voor andere onderwerpen (dan uitvoeringskwaliteit, dienstverlening en financiën) in de Verordening kwaliteit is mogelijk, echter onnodig aangezien daarmee overlap ontstaat met de doelen die in het VTH-beleidsplan opgenomen worden.
2. *Er zijn acties nodig om te voldoen aan Frysk Peil F1, die financiële consequenties kunnen hebben.*
Op dit moment wordt (nog) niet op alle punten (geheel) voldaan aan de kwaliteitscriteria. Met name op het punt van opleiding / kennis is de verwachting dat aanvullende scholing nodig is. Op dit moment is het nog niet inzichtelijk wat de financiële gevolgen zullen zijn. Hiertoe zal, na vaststelling van de Verordening kwaliteit VTH, een verbeterplan met een concreet kostenplaatje ter vaststelling worden voorgelegd aan het college.

AANPAK/UITVOERING

Na het vaststellen van de Verordening Kwaliteit wordt een nulmeting afgerond en wordt een verbeterplan opgesteld. In het verbeterplan wordt uitgewerkt op welke wijze aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan en wordt een planning en kostenplaatje opgesteld. Het verbeterplan wordt vastgesteld door het college.

COMMUNICATIE

Na vaststelling zal de Verordening Kwaliteit VTH op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING

Aan de vaststelling van de Verordening Kwaliteit VTH zijn geen kosten verbonden. Wel zijn acties nodig om aan de kwaliteitscriteria te voldoen (denk bijvoorbeeld aan opleidingskosten). Door aan te sluiten bij het Frysk Peil F1 zoeken we de samenwerking en beperken we de kosten. Een concreet kostenplaatje zal blijken uit een nog op te stellen verbeterplan.

BIJLAGEN (worden meegezonden)

- (1) Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil
- (2) Kwaliteitscriteria Frysk Peil

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,
VAN MAURIK

de burgemeester,
VAN DE NADORT

Registratienummer: JAZ-2019-7926/a

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

de documenten Kaders en Uitgangspunten Frysk Peil F1 en de VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil F1
voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 december 2019,

de griffier,

de voorzitter,

Registratienummer: JAZ-2019-7926/b

De raad van de gemeente Weststellingwerf;

overwegende dat gemeenten, provincies en de gemeenschappelijke diensten die in hun opdracht werken, zich bij de zorg voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving met oog voor de maatschappelijke functies daarvan, waar die zorg gestalte krijgt in de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het omgevingsrecht, voor de gezamenlijke opgave gesteld zien om in landelijk verband de kwaliteit van deze uitvoering en handhaving te bevorderen, te borgen en te beoordelen en dat het met het oog daarop wenselijk is om regels vast te stellen, in onderlinge afstemming op het niveau van de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), door de deelnemende gemeenten en provincie;

overwegende dat het uitgangspunt voor de gezamenlijke Friese kwaliteitsbevordering in ieder geval de in landelijke samenwerking opgestelde kwaliteitscriteria 2.1 zijn, die op basis van technische en maatschappelijke ontwikkelingen indien daartoe aanleiding is met betrokken partijen in landelijke of provinciale afstemming zullen worden aangepast;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

gehoord gedeputeerde staten;

gelet op de artikelen 5.4 lid 1 en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en artikel 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t

vast te stellen de Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht Weststellingwerf 2019.

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. VTH-taken: Vergunningen, Toezicht en Handhaving;
- b. betrokken wetten: de wet en de wetten, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, voor zover bij of krachtens de genoemde wetten is bepaald dat hoofdstuk 5 van de wet van toepassing is;
- c. kwaliteitscriteria: de op basis van de in landelijke samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkelde en beschikbaar gestelde en naar de Friese dimensie vertaalde en door het college laatst vastgestelde kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving inzake de beschikbaarheid en de deskundigheid van organisaties die met de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten zijn belast;
- d. wet: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Artikel 2. Reikwijdte

Deze verordening is van toepassing op de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten door of in opdracht van het college van burgemeester en wethouders.

Paragraaf 2. Kwaliteit

Artikel 3. Betrokkenheid van de raad

De gemeenteraad ziet toe op de hoofdlijnen van het beleid voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten in het licht van de voor de gemeente vastgestelde beleidskaders voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 4. Kwaliteitsdoelen

1. Het college van burgemeester en wethouders beoordeelt de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten in het licht van daarvoor door hen krachtens artikel 7.2 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) gestelde doelen.
2. De doelen, waar deze gestalte krijgen in de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten, bedoeld in artikel 2, hebben in ieder geval betrekking op:

a. De dienstverlening

De uitvoering van VTH-taken bevordert de uniformiteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven. Ambtenaren van onze gemeente en de omgevingsdienst FUMO die met de uitvoering van deze taken zijn belast, beschikken over de benodigde opleiding, kennis en ervaring en houden deze actueel. Aan burgers en bedrijven kan duidelijkheid worden gegeven over het beleid en de regelgeving die op hen van toepassing is.

b. De uitvoeringskwaliteit van diensten en producten

De inhoudelijke kwaliteit van VTH-producten wordt gevormd door een technisch, inhoudelijk en juridisch deel. Deze zijn onderling verweven. Bij de totstandkoming van VTH-producten wordt getoetst aan beleid en regelgeving zodat wordt bijgedragen aan omgevingsdoelen en voldaan wordt aan juridische uitgangspunten.

De kwaliteit van de dienstverlening wordt (naast de kwalitatief inhoudelijke criteria) bepaald door het tijdig – op zijn minst binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen – leveren van de diensten en producten.

c. De financiën

In de begroting worden de middelen vastgelegd, die worden ingezet voor de uitvoering van VTH-taken. Het behouden en actueel houden van opleiding en kennis overeenkomstig de kwaliteitscriteria vereist continu aandacht en inzet van opleidingsmiddelen.

Artikel 5. Kwaliteitsborging

1. Op de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten door of in opdracht van het college van burgemeester en wethouders zijn de kwaliteitscriteria van toepassing.
2. Over de naleving van de kwaliteitscriteria doet het college van burgemeester en wethouders jaarlijks mededeling aan de gemeenteraad.
3. Voor zover de kwaliteitscriteria niet zijn of niet konden worden nageleefd, doet het college van burgemeester en wethouders daarvan gemotiveerd opgave.

Paragraaf 3. Slotbepalingen

Artikel 6. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht Weststellingwerf 2019.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 december 2019,

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING

ALGEMEEN

Deze verordening regelt de kwaliteit van de door en in opdracht van het college van burgemeester en wethouders uitgevoerde vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht. Het algemeen deel van deze toelichting beschrijft kort de achtergrond en aanleiding van deze verordening, licht de reikwijdte daarvan toe en schetst de hoofdlijnen van de inhoud van de verordening.

1. Achtergrond en aanleiding

Samen met het kabinet werken gemeenten en provincies aan het verbeteren van de uitvoering van het omgevingsrecht. De visie van het kabinet over de verbetering staat beschreven in het kabinetsstandpunt (november 2008) waarin het kabinet reageert op de analyses en voorstellen van de commissie Mans, Oosting, Lodders, d'Hondt en de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De verbeterpunten zijn terug te brengen tot drie hoofdpunten:

1. De kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken;
2. Het verbeteren van de afstemming strafrecht-bestuursrecht;
3. De bevoegdheidsverdeling overheden, interbestuurlijk toezicht en bestuurlijke drukte.

Het IPO en de VNG hebben afspraken gemaakt met het kabinet over hoe zij gezamenlijk met de departementen werken aan het verbeteren van deze punten. Deze afspraken zijn deels vastgelegd in de Package Deal (29 september 2009). Hiertoe is een gezamenlijk programma (PUmA, Programma Uitvoering met Ambitie) opgezet, dat inmiddels is afgerond. Zo is er nu onder meer een landelijk stelsel van omgevingsdiensten, zijn de kwaliteitscriteria 2.1 voor de uitvoering van de Wabo in brede samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkeld en beschikbaar gesteld en is er een landelijke handhavingsstrategie voor bestuurs- en strafrecht¹. Een deel van de afspraken uit 2009 is verankerd in de voorgestelde wijziging van de Wabo (*Kamerstukken II 2014/15, 33 872, nr. 2*).

Bij het verankeren van de afspraken in de wet zijn door de VNG en het IPO nieuwe afspraken gemaakt met het kabinet. De nieuwe Wet Verbetering VTH is geschreven vanuit een stelsel dat gebaseerd is op vertrouwen en decentralisatie. Dit betekent dat een belangrijk deel van de besluitvorming over de kwaliteit van de uitvoering decentraal plaatsvindt door de desbetreffende bevoegde gezagen. Leidend hierin is de afspraak met het kabinet dat er een landelijk kwaliteitsniveau moet worden gerealiseerd en behouden. De VNG heeft hiertoe in samenwerking met het IPO op basis van de kwaliteitscriteria 2.1. een modelverordening opgesteld, die als uitgangspunt gebruikt is voor de gezamenlijke Friese kwaliteitsbevordering, en die nu in aangepaste vorm door provinciale staten en alle gemeenteraden in Fryslân kan worden vastgesteld. De hierbij door de gemeenteraad vast te stellen verordening volgt deze modelverordening, die voor gemeenten en provincies gelijkluidend door VNG en IPO is opgesteld.

2. Reikwijdte: een brede verantwoordelijkheid voor kwaliteit

Deze verordening gaat uit van een brede verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies voor kwaliteit. Dat wil zeggen dat als vertrekpunt wordt genomen dat alle taken van het college van burgemeester en wethouders op grond van de Wabo en de betrokken wetten, onderwerp van de verordening vormen. Het gaat dan om thuishaken, die het college "in eigen huis" verricht, de basistaken die krachtens de wet in opdracht van het college door omgevingsdiensten worden verricht en de plustaken, die het college naast de basistaken heeft belegd bij de omgevingsdienst. Behalve milieutaken betreft het dus ook uitdrukkelijk de zogenaamde "BRIKS-taken" (inzake bouw-, reclame-, inrit-, kap- en sloopvergunningen).

Deze reikwijdte vloeit voort uit het gegeven dat waar de zorg voor een gezonde en veilige leefomgeving gestalte krijgt via vergunningverlening, het toezicht en de handhaving, de regeling van de kwaliteit van deze verrichtingen niet dient te berusten op een kunstmatig onderscheid naar de plaats waar een taak wordt verricht, of op een opsplitsing van de omgevingsvergunning, het toezicht of de handhaving. In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van de uitvoering en handhaving afhankelijk is van de wijze waarop alle betrokken partijen bij de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving zich daarvoor inzetten door samenwerking. Hier geldt dat de ketting zo sterk is als de zwakste schakel.

¹ Daarnaast is er een informatiesysteem voor toezicht en handhaving, zijn de Brzo-taken (Besluit Risico's Zware Ongevallen) gebundeld in zes omgevingsdiensten, is het interbestuurlijk toezicht vernieuwd, zijn de taken van de provincies naar de gemeenten gedecentraliseerd en is een nieuw vereenvoudigd VTH-stelsel ontstaan.

Dit gegeven laat onverlet dat op dit moment verschillende snelheden bestaan in het bereiken van kwaliteit, bijvoorbeeld waar het de beschikbaarheid en deskundigheid van de betrokken organisaties betreft. Dit geldt overigens niet alleen voor de diensten van gemeenten en provincies, maar ook voor omgevingsdiensten en voor verschillende Rijksdiensten. De eisen die deze verordening aan de organisaties van gemeentebesturen en provinciebesturen en in hun opdracht de omgevingsdiensten stelt, berusten daarom op het vertrekpunt van de Kwaliteitscriteria 2.1 waarvoor een dynamische begripsbepaling is opgenomen in artikel 1 van de verordening en die door de betrokken organisaties toegepast dienen te worden volgens de regel “*comply or explain*” (zie daarover verder artikelsgewijs toelichting bij artikel 5).

Deze verordening stelt eensluidende regels. In alle gevallen zal het college van burgemeester en wethouders, als Wabo-bevoegd gezag, op grond van artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht beleid moeten voeren over de kwaliteit. Deze verordening regelt waarover de doelen van dit beleid ten minste moeten gaan. Deze verordening regelt bovendien dat de verrichtingen van de gemeentelijke organisaties en de omgevingsdiensten, waar het de VTH-taken betreft, in het licht van die doelen worden beoordeeld. Tot slot regelt het dat de gemeenteraad, elk in het kader van het horizontale toezicht, inhoudelijk debat voeren over de hoofdlijnen van het meerjarige kwaliteitsbeleid dat door het college wordt gevoerd.

3. Samenhang met veiligheid

Onderwerpen die tot het bereik van de verordening behoren, kunnen onderdeel blijven uitmaken van andere thema's dan die van de fysieke leefomgeving alleen. De verordening belemmert bijvoorbeeld niet dat onderwerpen met betrekking tot fysieke veiligheid ook aan de orde kunnen komen in beoordelingen of rapportages op andere domeinen, zoals dat van de openbare orde en veiligheid binnen gemeenten, waar raakvlakken bestaan tussen bijvoorbeeld de Wabo en de Drank- en Horecawet, Bibob en andere bijzondere wetten.

De eensluidende regeling van de verordening betekent ook dat voor bijvoorbeeld Brzo geen specifieke, aanvullende eisen worden gesteld. Ook hier is het relevante kader breder dan de Wabo alleen en vindt taakuitoefening plaats in samenwerking met andere bevoegde gezagen. De basis van de kwaliteitscriteria blijven ook hier de afspraken die in het kader van het Programma Uitvoering met Ambitie (PUMA) zijn gemaakt. De criteria voor de Omgevingsdiensten met Brzo-taken zijn in Nederland hetzelfde. In afstemming met de andere Brzo-bevoegde gezagen kunnen aanvullende afspraken gemaakt worden.

4. Hoofdlijnen van de kwaliteitsverordening

De verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vormt het kader voor de kwaliteit van de Wabo-taken door de gemeente en in opdracht daarvan handelende omgevingsdienst. De verordening drukt het commitment uit van de gemeenteraden aan kwaliteit.

De verordening verbindt daarmee inhoudelijke ambities voor kwaliteit aan bestaande, deels in ontwikkeling zijnde, andere kaders die door procedurele of inhoudelijke normering van vergunningverlening, toezicht en handhaving bijdragen aan deze kwaliteit. Denk bijvoorbeeld aan de Gemeentewet, de Provinciewet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer, de Algemene wet bestuursrecht en de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op basis van deze verordening wordt op het benodigde niveau verbinding gemaakt met deze kaders. Van deze kaders is de Wabo en daarop gebaseerde regelgeving wellicht de belangrijkste. Zo bevat artikel 7.1 e.v. van het Besluit omgevingsrecht (Bor), procedurele regels voor handavingsbeleid door het Wabo-bevoegd gezag. Dit houdt in dat het college van burgemeester en wethouders verplicht zijn tot het stellen van doelen, het identificeren van activiteiten ter uitvoering daaraan, de inrichting van de uitvoerings-organisatie, het monitoren en het rapporteren daarover. Volgens de Wet Verbetering VTH gelden deze regels ook voor de vergunningverlening. Het Bor is hiervoor gewijzigd.

In de praktijk zijn bovendien verschillende kaders gebruikelijk voor het beoordelen van de kwaliteit door de omgevingsdienst (respectievelijk de eigen diensten), door het college van burgemeester en wethouders en tot slot door de gemeenteraad. Vertrekpunt zijn de naar de Friese dimensie vertaalde kwaliteitscriteria (die zijn verankerd in artikel 1 en artikel 5, zie voor een toelichting het artikelsgewijs deel) en andere standaarden en methoden die door het bevoegde gezag al veel worden gehanteerd. Deze zijn ontwikkeld en worden toegepast met als doel de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te waarborgen en te bevorderen. Of dat het geval is, moet jaarlijks worden beoordeeld door het college van burgemeester en wethouders. Hiervoor is input nodig van de omgevingsdienst en van de interne gemeentelijke organisatie. Het college van burgemeester en wethouders zal dus beoordelen "of het goed gaat" op basis van de door henzelf geformuleerde beleidsdoelen voor in ieder geval de dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van producten en diensten of de financiën. Daarnaast zijn ook andere doelen mogelijk. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de veiligheid of de duurzaamheid (in de zin van natuur en milieukwaliteit) met inbegrip van daarvoor geselecteerde indicatoren.

Uiteindelijk zal het college van burgemeester en wethouders hierover verantwoording afleggen aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording). De leden van de gemeenteraad vormen immers ook een eigen oordeel "of het goed gaat" in het licht van de kwaliteit van de leefomgeving. De politiek-bestuurlijke overwegingen van de leden van de gemeenteraad zullen betrekking hebben op de meerjarige hoofdlijnen van het beleid, niet op de organisatorische kwesties van bezetting die tot de competentie van de directeurs van de diensten behoort. Daarbij zal ook het verband gelegd kunnen worden tussen de strategische plannen en visies over de hoofdlijnen van het omgevingsbeleid binnen de gemeente, zoals een milieubeleidsplan, een structuurvisie of omgevingsvisies. De gemeenteraad oefent invloed uit op de formulering van doelen en indicatoren door het college van burgemeester en wethouders en op de bijstelling daarvan zoals bijvoorbeeld welke informatie zij willen terug zien in de verantwoordingsrapportages van het college. In die zin worden de kaders voor de beoordeling van de gemeenteraad overgelaten aan het politieke debat over kwaliteit. Zo ordent de verordening de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving door de betrokken actoren met elkaar te verbinden vanuit ieders competentie:

- De organisaties, werken onder leiding van hun directie overeenkomstig de VTH-kwaliteitscriteria Frysk Peil met betrekking tot deskundigheid en beschikbaarheid, en leggen rekenschap af aan het college van burgemeester en wethouders, die hiervoor verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.
- Het college van burgemeester en wethouders is, als bevoegde bestuursorgaan, belast met het stellen van beleidsdoelen voor de kwaliteit van de vergunningverlening, toezicht en handhaving, overeenkomstig de procesregels van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor), in ieder geval over dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van besluiten en financiën.
- De gemeenteraad oefent horizontaal toezicht uit op het college van burgemeester en wethouders en gebruikt waar nodig de krachtens de organieke wetten de aan hun toekomende mogelijkheden met het oog op de hoofdlijnen en de continuïteit het beleid over de kwaliteit van VTH, als belangrijk onderdeel van de zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving.

5. Impact van deze verordening: meer dan regels alleen

Deze verordening is een blijvend kader voor het bevorderen, beoordelen en borgen van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Blijvende goede verrichtingen in dit kader vergen meer dan regels alleen. Zo zullen de bestaande kwaliteitscriteria 2.1, en dus ook de VTH-Kwaliteitscriteria Frysk Peil, na verloop van tijd, gelet op wijzigingen in de omringende wetgeving en met het oog op de brede reikwijdte die ze krijgen met deze verordening, een levend instrument blijven. Dat betekent dat ze op termijn in brede samenwerking met andere gemeenten en provincie en omgevingsdienst geactualiseerd moeten worden. Hetzelfde geldt voor de doelen en de daarvoor gehanteerde indicatoren, die door bevoegde gezagen worden gebruikt. Dat geldt ook voor andere goede praktijken die de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving bevorderen maar die niet door middel van regels kunnen worden uitgevoerd, zoals collegiale toetsing over grenzen van organisaties heen.

6. Interbestuurlijke regeldruk, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Deze verordening beoogt zo veel mogelijk aan te sluiten bij bestaande rapportage en informatiestromen, op basis van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de organieke wetgeving en introduceert geen nieuwe rapportageverplichtingen maar vereist wel extra input voor bestaande rapportages. Wel is het van groot belang dat een tijdige en transparante uitvoering van bestaande verplichtingen bijdragen aan de mogelijkheid voor de ambtelijke dienst, het college van burgemeester en wethouders en de politiek-bestuurlijke overwegingen van de gemeenteraad om ieders rol in de kwaliteitsketen te kunnen spelen. De verordening is vanuit deze bestaande competentieverdeling gericht op horizontaal toezicht. Van regeldruk voor burgers en bedrijven is geen sprake.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

In dit artikel zijn slechts begrippen opgenomen die niet al met een begripsbepaling zijn gedefinieerd in de Wabo.

Als *betrokken wetten* worden aangemerkt de Wabo zelf, en de wetten bedoeld in artikel 5.1 van de Wabo, voor zover bij of krachtens die wetten is bepaald dat *Hoofdstuk 5 van de Wabo van toepassing is*. Op de uitvoering of handhaving van een geheel andere wet, zoals bijvoorbeeld de Drank- en Horecawet, is deze verordening niet van toepassing (wat onverlet laat dat over overlappende onderwerpen elders wordt gerapporteerd, zie het algemeen deel van de toelichting). De wetten waar het krachtens artikel 5.1 Wabo om kan gaan zijn: de Flora- en faunawet, de Kernenergiewet, de Monumentenwet 1998 (Erfgoedwet 2016), de Natuurbeschermingswet 1998, (Wet Natuurbescherming 2016) de Ontgrondingenwet, de Wet bescherming Antarctica, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet en de Woningwet.

Een belangrijk begrip in deze verordening is *kwaliteitscriteria*. De Kwaliteitscriteria Frysk Peil, waar het in deze verordening om gaat, zijn gebaseerd op de alom bekende Kwaliteitscriteria 2.1 voor VTH, die in brede Friese samenwerking door de bevoegde gezagen zijn ontwikkeld en beschikbaar gesteld voor de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving, op het gebied van de beschikbaarheid en de deskundigheid van de daarmee belaste organisaties. Deze liggen aan de basis van het VTH-stelsel. Het ligt in de rede dat van deze kwaliteitscriteria in de loop van de jaren verbeterde en geactualiseerde versies beschikbaar zullen worden gemaakt om de versie 2.1 –en de onderhavige Friese variant hiervan- op te volgen. Vanwege deze verdere ontwikkeling van de kwaliteitscriteria is in de begripsbepaling een dynamische verwijzing opgenomen, zodat bij de ontwikkeling en beschikbaarstelling van een volgende versie van de kwaliteitscriteria niet tot aanpassing van de verordening hoeft te worden overgegaan. Met deze begripsbepaling en de verankering in artikel 5 van de verordening liggen de Kwaliteitscriteria Frysk Peil aan de basis van deze verordening.

Voor het begrip *omgevingsdienst* is aangesloten bij de omgevingsdiensten waarvan melding wordt gemaakt in artikel 5.3 van de Wabo, zoals dat zal komen te luiden wanneer de wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) tot wet is verheven.² Voor de provincie Fryslân is dit de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO).

Artikel 2

De reikwijdte van de verordening heeft een inhoudelijke afbakening en een afbakening naar bevoegd gezag. Ten eerste moet het gaan om de uitvoering of handhaving van de betrokken wetten. De terminologie “uitvoering en handhaving” is overgenomen uit de wet en wordt ook gehanteerd in het Besluit omgevingsrecht zoals dat op grond van de wet is gewijzigd. “Uitvoering en handhaving” betekent dan vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dat wil zeggen alle taken tot uitvoering of handhaving van de Wabo en van de wetten, bedoeld in artikel 5.1 van de Wabo. Zie daarover de toelichting bij artikel 1. Ten tweede moet het gaan om de uitvoering of handhaving door of in opdracht van het college van burgemeester en wethouders. De verordening is dus van toepassing als het gaat om de uitvoering van de betrokken wetten door het college van burgemeester en wethouders zelf of, in opdracht van het college door een omgevingsdienst of een private partij (maar vanwege het college). Uitvoering van wetten die genoemd zijn in artikel 5.1 van de Wabo of van de Wabo zelf door andere bevoegde gezagen, zoals het provinciebestuur en andere gemeentebesturen, die hun verordeningen op basis van hetzelfde model vaststellen, het waterschapsbestuur of de Minister van Infrastructuur en Milieu of de Minister van Economische Zaken, valt buiten het bereik van deze verordening. De uitvoering en handhaving van de Wet bescherming Antarctica of de Kernenergiewet wordt bijvoorbeeld niet door de besturen van gemeenten of provincies uitgeoefend en valt dus buiten deze verordening. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor de Waterwet voor zover die door het Rijk of door waterschappen wordt uitgevoerd. Waar hier wordt gesproken over de uitvoering of handhaving van taken *door of in opdracht van* het bevoegd gezag wordt bedoeld op de uitvoering door gemeentelijke diensten en regionale uitvoeringsdiensten.

Artikel 3

Dit artikel is van belang in verband met de rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Ingevolge de systematiek van het Besluit omgevingsrecht, is de jaarlijkse

² Wet Verbetering VTH, 33 872, Aangenomen 2^e Kamer 22 september 2015 en 8 december 2015 1^e Kamer.

beoordeling van en rapportage over kwaliteit een taak voor het bevoegd gezag. Dat wil zeggen: het college van burgemeester en wethouders. Bezien vanuit de Gemeentewet, is kaderstelling juist de taak van de gemeenteraad. De kaderstellende rol krijgt allereerst gestalte door de vaststelling van deze verordening als geheel. Daarnaast is het echter, gelet op de samenhang met het Besluit omgevingsrecht, van belang uitdrukking te geven aan het feit dat de gemeenteraad vooral vanuit de hoofdlijnen betrokken zijn bij het beleid en zullen toezien op de continuïteit van de kwaliteit over meerdere jaren.

Het horizontale toezicht door de gemeenteraad op het (regionale) uitvoerings- en handhavingsbeleid door het college van burgemeester en wethouders, zal daarom plaatsvinden in het licht van het strategische beleid dat op hoofdlijnen wordt gevoerd voor de fysieke leefomgeving, zoals omgevingsvisies, milieubeleidsplannen en structuurvisies. Artikel 3 richt zich tot de gemeenteraad. Indirect is het eveneens van belang voor het college van burgemeester en wethouders, en de omgevingsdienst (FUMO) die in hun opdracht werken, omdat de rol van de gemeenteraad zich juist bij de meerjarenprogrammering en hoofdlijnen laat gelden. Voor het waarmaken van deze rol, beschikt de gemeenteraad reeds over de mogelijkheden die de organieke wetgeving hen biedt en de kaders die zij op strategisch niveau voor de fysieke leefomgeving in plannen en visies hebben vastgelegd. Om deze rol waar te kunnen maken, is het vanzelfsprekend van belang dat het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad daartoe door tijdige informatieverstrekking in staat stelt. Dat daarvoor eveneens informatie van de omgevingsdienst van belang kan zijn, spreekt voor zich en is op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de opdrachten aan de FUMO voldoende gewaarborgd.

Artikel 4

Artikel 7.2 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht verplicht het bevoegd gezag (lees: het college van burgemeester en wethouders) om beleid te formuleren voor de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken. De grondslag van deze bepaling (art. 5.3 Wabo) zag voorheen op een doelmatige en programmatische handhaving, maar zal op grond van de wijziging van de Wabo en het Bor door het wetsvoorstel VTH, ook gaan gelden voor uitvoering (vergunningverlening). Er is dan sprake van een uitvoeringsbeleid en handhavingsbeleid, waarover onderlinge afstemming plaats dient te vinden tussen de bevoegde gezagen op het niveau van de omgevingsdienst. Welk beleid moet worden geformuleerd laat het Bor inhoudelijk open. Dit artikel strekt ertoe een inhoudelijke ambitie te geven aan de procesverplichting om kwaliteitsbeleid te vormen. Ten eerste door voor te schrijven dat het college van burgemeester en wethouders naar de kwaliteit van de uitvoering en handhaving kijken in het licht van het geformuleerde (regionale) beleid, waarbij de doelen van dat beleid betrekking moeten hebben op een aantal voorgeschreven inhoudelijke thema's. Het gaat er daarbij telkens om die doelen te zien, niet vanuit elke mogelijke factor die daaraan kan bijdragen, maar vanuit het perspectief van de prestaties en kwaliteit van de uitvoering van de eigen organisaties. Het gaat dan in ieder geval om dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van producten en diensten en om financiën. In paragraaf 4 van deze toelichting is de herkomst van de in dit artikel gehanteerde begrippen toegelicht. Er is voor gekozen in deze verordening geen voorschriften te geven over de te gebruiken indicatoren. Dat is in de eerste plaats een taak voor de bevoegde gezagen, die daarmee in de praktijk al ruime ervaring hebben.

Artikel 5

Dit artikel geeft een verankering aan de VTH-Kwaliteitscriteria Frysk Peil en de opvolgers daarvan (zie ook de toelichting bij artikel 1, waarin een begripsbepaling voor kwaliteitscriteria is opgenomen). Het strekt ertoe te regelen dat van die kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken in de praktijk gebruik gemaakt wordt. Het gaat immers om criteria waaraan zorgvuldig en met grote deskundigheid is gewerkt door de betrokken bevoegde gezagen. Van belang is dat deze criteria relevante input leveren voor de kwaliteit. Dat geeft vanzelfsprekend geen garantie dat de doelen die door het college van burgemeester en wethouders zijn gesteld op grond van artikel 3 ook zonder meer in alle gevallen worden gehaald. Het bereiken van deze doelen zal immers niet alleen afhankelijk zijn van de goede verrichtingen van de uitvoerende organisaties. Van de naleving van de kwaliteitscriteria zal daarom jaarlijks mededeling gedaan moeten worden aan de gemeenteraad. Het gaat hier om een belangrijke inhoudelijke mededelingsplicht die kan worden meegenomen in bestaande jaarlijkse rapportages, in de op grond van het Besluit omgevingsrecht op te stellen documenten.

Omgekeerd wil het evenmin zeggen dat, als de criteria (nog) niet in alle relevante taken worden toegepast, dat de kwaliteit per definitie te wensen zal overlaten. In dit geval zal echter wel gemotiveerd moeten worden waarom de criteria niet toegepast zijn of konden worden en hoe wel voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd. De VTH-Kwaliteitscriteria Frysk Peil zijn derhalve een cruciaal richtsnoer waarvoor geldt: pas toe of leg uit, "*comply or explain*". Zie hiertoe het hoofdstuk Kaders en Uitgangspunten.

Artikel 6

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de verordening. Het is, gelet op de aard van de gestelde regels, niet nodig om deze verordening in overgangsrecht te voorzien.

Gebruikte afkortingen:

Bibob : Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Bor : Besluit omgevingsrecht
Brzo : Besluit risico's zware ongevallen 2015
FUMO : Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing
IPO : Interprovinciaal Overleg
PUmA : Programma Uitvoering met Ambitie
VNG : Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VTH : Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Wabo : Wet algemene bepalingen omgevingsrecht